

Předmět tématický (narativní)

Každá myšlenka (myslíci) se vyznačuje intencionálním vztahem ke svému „myšlenému“, a v tomto smyslu obvykle mluvíme o jejím „předmětu“. Jiné slovo nemáme, ale bohužel jde o homonymum, mající také jiné významy, a ty jsou často zaměňovány a směřovány. Potřeba identifikace je v době vládnoucího mýtu zajišťována především jménem, a vědomí důležitosti pojmenování a jména (což nemusí být vždycky případ „vlastního jména“, ale může se týkat i opisu apod.) propůjčuje slovům, která v hlubokém smyslu „pojmenovávají“ a tím jakoby „vyvolávají ze jména“ (jménem vyvolávají, přivolávají do přítomnosti), zvláštní, jakoby „magickou“ moc. Ale to jsou pouze zvláštní, mimořádně případy. Také narativita potřebuje mít možnost se vztahovat k „témuž“, a nemůže se spoléhat jen na pouhé jméno, protože jméno samo nic nezajišťuje, pokud naopak není něčím jiným (a právě narativitou) zajištěno (a trvale zajišťováno). Naproti tomu je zvlášť významné, že pouhou narativitou nemůže být totožnost toho, o čem se vypovídá a vypráví, zajištěna s takovou přesností, jaká je nezbytná pro založení a vznik „vědeckých“ přístupů a postupů. To je možné až se vznikem a rozšířením pojmovosti; bez užití pojmů a pojmové strukturovanosti myšlení je možno se vztáhnout jen k přibližně totožnému. To znamená, že bez pojmovosti jsou možné jen podobnosti a analogie, dovolující jen navrhování nových a nových údajů (historek) o „témž“, někdy možná skvěle vystihujících, ale málo vhodných k přesnému vymezení a zejména znemožnění některých dalších údajů (historek), které mohou zůstat v napětí s jinými historkami. O „předmětu“ vyprávění je pak vhodnější mluvit jako o „tématu“, protože přesný „předmět“ vlastně nelze vymezit právě proto, že nelze pouze narativními prostředky upřesnit jeho „meze“.

(Písek, 040117-1.)